

راه‌های جلب مشارکت همگانی در پیشگیری از سرقت خودرو (مورد مطالعه: شهرستان یزد)

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۱/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۴/۲۵

امیرحسین یاوری^۱، صیاد درویشی^۲، حسین دهستانی اردکانی^۳

از صفحه ۷۵ تا ۹۴

چکیده

زمینه و هدف: مشارکت و راه‌کارهای جلب همگانی مردم در پیشگیری از وقوع جرایم و به‌خصوص جرایم سرقت، همواره مورد توجه اندیشمندان و کارشناسان علوم اجتماعی بوده است. امروزه اغلب نظام‌های کیفری به دنبال آن هستند که با استفاده از روش‌های غیر کیفری و با اتخاذ سیاست‌ها و برنامه‌های پیشگیرانه، زمینه‌های جرایم در جامعه را از میان بردارند. این مقاله با هدف دستیابی به شناخت راه‌های جلب مشارکت همگانی در پیشگیری از سرقت خودرو در استان یزد انجام شده و در پی پاسخ به این سؤال است که چه راه‌هایی موجب جلب مشارکت همگانی مردم در پیشگیری از سرقت خودرو می‌شود؟

روش‌شناسی: مقاله حاضر از نظر نوع و هدف، کاربردی و از نظر ماهیت و روش، از نوع توصیفی - پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری تحقیق شامل؛ رئیس، معاون و کارکنان دایره سرقت پلیس آگاهی و کارکنان پلیس پیشگیری و رؤسای کوپ‌ها هستند که مجموع حجم جامعه آماری تعداد ۹۵ نفر بوده که با استفاده از جدول مورگان، حجم نمونه تعداد ۷۷ نفر به‌دست آمده است. در این مقاله به‌منظور پردازش و تجزیه و تحلیل و هم‌چنین تلخیص داده‌های حاصل از پرسش‌نامه، از نرم‌افزار SPSS 17 استفاده شده است. در بخش آمار استنباطی برای آزمون سؤالات پژوهش از آزمون‌های آماری مختلفی مانند آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، آزمون t تک نمونه‌ای، آزمون فریدمن و آزمون تحلیل واریانس (ANOVA) استفاده شده است.

نتایج: نتایج تحقیق نشان می‌دهد که رسانه‌ها، معاونت اجتماعی ناجا و شهرداری‌ها در پیشگیری از سرقت خودرو نقش معناداری دارند و در این بین رسانه‌ها، رتبه اول و معاونت اجتماعی ناجا، رتبه دوم و شهرداری‌ها رتبه سوم تأثیر در جلب مشارکت همگانی در پیشگیری از سرقت خودروها را دارند.

واژه‌های کلیدی: مشارکت، پیشگیری، جرم، سرقت، خودرو، یزد.

۱ - استادیار دانشگاه علوم انتظامی امین، (نویسنده مسئول) yadyar@chmail.ir

۲ - عضو هیئت علمی دانشگاه علوم انتظامی

۳ - کارشناس ارشد پیشگیری

آنچه بسیار مهم است، نقش سازنده پلیس در پیشگیری از جرایم است. پلیس برای پیشگیری از سرقت اتومبیل بیشتر از مراقبت‌های رسمی و افزایش گشتی‌های آشکار و پنهان استفاده می‌کند. ولی پیشگیری از سرقت اتومبیل بدون توجه به همکاری و همیاری مردم امکان‌پذیر نیست. در این راستا راه‌های جلب مشارکت همگانی مردم در پیشگیری از جرم می‌تواند به‌عنوان یک عامل سازنده نقش‌آفرینی نماید؛ چراکه نمی‌توان از وقوع سرقت به‌صورت مطلق پیشگیری نمود، ولی می‌توان در کمیت آن تأثیر گذاشت و میزان وقوع را کاهش داد. تجربه ثابت کرده است که اغلب اتومبیل‌هایی سرقت می‌شوند که مالک‌های آن‌ها توجهی به استفاده از وسایل ایمنی خودرو خود ندارند. سارقان هم به‌طور معمول برای اینکه در وقت صرفه‌جویی نمایند و خطرات کمتری آن‌ها را تهدید کند به سراغ اتومبیل‌هایی می‌روند که از وسایل ایمنی و حفاظتی استفاده نکرده‌اند؛ لذا در پیشگیری از سرقت اتومبیل نقش مردم و استفاده از وسایل ایمنی بسیار حساس و قابل‌توجه است.

عدم همکاری مناسب مردم به‌خاطر صحیح نبودن روش‌های جلب مشارکت و هم‌چنین وجود برخی موانع در مشارکت مردم باعث می‌گردد که توجه ما نسبت به راه‌های جلب مشارکت همگانی هر چه بیشتر مردم در پیشگیری از سرقت خودرو جلب گردد و با توجه به موارد فوق سؤال اصلی ما در این پژوهش این است که راه‌کارهای جلب مشارکت همگانی در پیشگیری از سرقت خودرو چه می‌باشد؟

اهمیت و کاربرد این تحقیق به این لحاظ است که سرقت خودرو سال به سال رو به افزایش بوده و پیشگیری انتظامی نیز در بحث کنترل و کاهش وقوع آن مؤثر نبوده است. در بررسی شیوه‌های سرقت خودرو مشاهده می‌گردد که سارقان با استفاده از فرصت‌های مناسب به‌دست آمده از سهل‌انگاری مالکان خودرو یا ضعف سیستم ایمنی و حفاظتی و... اقدام به سرقت خودرو می‌نمایند که این امر خواه ناخواه موجب نگرانی مردم شده و امنیت عمومی و روانی مردم را به‌شدت تهدید می‌کند و با مشارکت صحیح مردم در امر پیشگیری می‌توان در تضمین موفقیت پلیس برای انجام وظایف و مسئولیت‌های خود و هماهنگ‌سازی بیشتر این اقدامات با خواسته‌ها و انتظارات جامعه

جستجو کرد. لذا انجام این وظیفه خطیر و پیچیده نه تنها به‌طور مستقل از عهده هیچ سازمان و نهادی بر نمی‌آید، بلکه ضمن هماهنگی دستگاه‌های مختلف، تنها با همکاری داوطلبانه و مشارکت آگاهانه و سازمان‌یافته مردم قابل اجرا است. در نتیجه اهمیت و ضرورت برخورد ریشه‌ای علمی برای حل این موضوع اجتناب‌ناپذیر بوده و این امر میسر نخواهد شد مگر این‌که خود مردم نیز مشارکت و همکاری لازم را داشته باشند؛ بنابراین انجام چنین تحقیقی لازم و ضروری به نظر می‌رسد.

مبانی نظری

سرقت: فرهنگ معین در تعریف سرقت آورده است؛ «سرقت از نظر لغوی کلمه‌ای است عربی که در زبان فارسی به معنی دزدیدن، دزدی کردن و یا بردن مال دیگری معنا شده است» (معین، ۱۳۶۳: ۱۸۶۹).

مشارکت: مشارکت^۱ در فارسی به معنای انبازی، دخالت، اصل علاقه‌مندی و توجه به مسئله است و به معنای «با خود داشتن» «از نفس خویش چیزی از غیر داشتن» است. اشتراک مساعی، سهمیم شدن، مسئولیت‌پذیری، تقسیم کار و به‌طور کلی کاربرد مفید مشارکت در عرصه توسعه و رفع مشکلات اقتصادی و اجتماعی مشارکت نامیده می‌شود (سالکی، ۱۳۷۹: ۹).

پیشگیری: نجفی ابرنآبادی در خصوص واژه پیشگیری می‌نویسد؛ واژه پیشگیری امروزه در معنای جاری و متداول آن دارای دو بعد است؛ پیشگیری به معنی پیش گرفتن، پیش‌دستی کردن، جلوگیری کردن، به جلو چیزی رفتن، آگاه کردن، خبر چیزی را دادن، هشدار دادن، آمده است. اما در جرم‌شناسی پیشگیرانه، پیشگیری در معنی اول آن مورد استفاده واقع می‌شود؛ یعنی کاربرد فنون مختلف به‌منظور جلوگیری از وقوع بزه‌کاری، هدف به جلوی جرم رفتن و پیشی گرفتن از بزه‌کاری است، اما از نظر علمی، پیشگیری یک مفهوم منطقی و تجربی است که همزمان از تعاملات عقلانی و مشاهدات تجربی ناشی می‌شود (گل محمدی خامنه، ۱۳۸۷: ۶).

پیشگیری وضعی از جرم: پیشگیری وضعی از جرم، علت‌شناسی جرم در خارج از شخصیت مجرم است و عبارت از اقدامات غیر کیفری می‌باشد که معادله جرم را به هم می‌زند و هزینه انجام بزه را بالا می‌برد؛ به نحوی که بزه‌کار بالقوه از ارتکاب جرم صرف‌نظر می‌کند. در پیشگیری وضعی با حمایت از آماج جرم، بزه‌دیدگان بالقوه و اعمال تدابیر فنی درصدد جلوگیری از بزه‌دیدگی افراد و آماج‌ها در برابر بزه‌کاران هستند که در نهایت و به‌طور غیرمستقیم کاهش بزه‌کاری نتیجه آن خواهد بود (نجفی ابرندآبادی، ۱۳۸۳: ۴۹۸).

پیشگیری اجتماعی: پیشگیری اجتماعی از بزه‌کاری شامل مجموعه اقدامات پیشگیرانه است که به‌دنبال حذف یا خنثی کردن آن دسته از عواملی است که در تکوین جرم مؤثر بوده‌اند. در پیشگیری اجتماعی سعی می‌شود بر شخصیت افراد جامعه از طریق نهادهای اجتماعی تأثیر گذاشته شود تا افراد جامعه طوری تربیت شوند که از ارتکاب هر نوع جرم اجتناب کنند. در این پیشگیری تمرکز بر سالم‌سازی محیط اجتماعی است (معظمی، ۱۳۸۶: ۹۳).

انواع پیشگیری از جرم: دیدگاه‌های مختلفی در مورد دسته‌بندی اقدامات پیشگیرانه از جرم وجود دارد، مثلاً استانویچ اقدامات پیشگیرانه را به دو دسته تقسیم کرده است. وی در نخستین دسته‌بندی، پیشگیری از جرم را در سه خصیصه کلی توصیف می‌کند که به‌عنوان پیشگیری اولیه، پیشگیری ثانویه و پیشگیری ثالثیه از آنها نام برده شده است (ملوین، ۲۰۰۷: ۸). دومین گروه از اقدامات پیشگیرانه شامل دسته‌بندی‌هایی مانند؛ دسته‌بندی اومالی و ساتن مطابق آن رویکردهای پیشگیرانه از جرم بر اساس کاهش فرصت‌های جرم یا پیشگیری اجتماعی دسته‌بندی شده‌اند (صفاری، ۱۳۸۰: ۲۹۰). مشابه همین تقسیم‌بندی، تونری و فارینگتون^۱، راهبردهای پیشگیری از جرم را با عناوین پیشگیری انتظامی پیشگیری توسعه‌ای، پیشگیری جامعه‌ی و پیشگیری وضعی تقسیم می‌کنند، در حالی‌که باتومس از پیشگیری‌های وضعی، اجتماعی و توسعه‌ای سخن می‌گویند (رایجیان اصلی، ۱۳۸۳: ۱۳۱). جرم‌شناس دیگری به نام شفت^۲ رویکردهای پیشگیری از جرم را به سه روش اصلی به شرح جدول ذیل تقسیم نموده است:

1- Tonry and Farrington
2- Shaftoe

جدول شماره (۱): تقسیم‌بندی انواع پیشگیری از نظر سازوکار پیشگیری

۱	استفاده از نظام عدالت کیفری (پلیس، دادگاه، زندان و غیره) برای بازداشتن مردم از ارتکاب یا خارج ساختن آنان از چرخه جرم، به‌نحوی که جرایم بعدی را مرتکب نشوند.
۲	کاهش فرصت‌های وقوع جرم. در انگلستان و آمریکای شمالی، این کار پیشگیری وضعی از جرم نامیده می‌شود و معمولاً با اصلاح امنیت محیطی یا طراحی ساختمان‌ها و محله‌ها آغاز می‌شود.
۳	کاهش انگیزه ارتکاب جرم. این نوع از پیشگیری برخی مواقع پیشگیری از مجرمیت یا پیشگیری از جرم نامیده می‌شود.

صرف نظر از تعدد دسته‌بندی‌های فوق، هر یک از آنها، اقسام تدابیر پیشگیرانه را از زاویه خاصی مورد توجه قرار داده است. تقسیم‌بندی اول بر اساس تقدم و تأخر ظهور انواع پیشگیری و تقسیم‌بندی دوم براساس ماهیت اقدامات پیشگیرانه انتخاب و طبقه‌بندی شده و طبقه‌بندی سوم نیز یک تقسیم‌بندی کاربردی است که توسط سازمان ملل متحد ارائه شده است.

جرم از دیدگاه جامعه‌شناسان

جامعه‌شناسان ریشه بسیاری از کجروی‌های اجتماعی را در محیط و شرایط اجتماعی جستجو می‌کنند و علل زیرساز بسیاری از آنها را خود جامعه می‌دانند. وقتی خواست‌های فرد با انتظارات جامعه هماهنگ و همنوا نباشد، نابهنجاری فرد آغاز می‌شود و در صورت تداوم، زمینه‌های کجروی را فراهم می‌آورد. در دیدگاه‌های جامعه‌شناختی و جرم‌شناختی، برای تبیین پیامدهای کجروی‌های اجتماعی معمولاً از برداشت کارکردی استفاده می‌شود که به‌جای توجه به فرد، جامعه را به‌طور کلی مورد توجه قرار می‌دهد (ستوده: ۱۳۷۶: ۱۲۲). در همین راستا برخی از نظریه‌های جرم‌شناسی که به‌نوعی با تبیین علل اجتماعی جرایم از جمله سرقت مرتبط هستند، تشریح می‌شود. هر یک از این نظریه‌ها علت اجتماعی خاصی را عامل اساسی وقوع جرم سرقت، احتمال این‌که معلولی به نام جرم به‌وجود بیاید بسیار کاهش (پیشگیری) خواهد یافت.

نظریه آنریکو فردی

آنریکو فردی، ضمن تأیید تأثیر عوامل اجتماعی در وقوع جرایم، علل جسمی و محیط جغرافیایی را نیز دور نداشته و معتقد است که پدیده جنایی یعنی بزه، زندگی در اجتماع و واکنش آن است. مادامی که شرایط زندگی تغییر نکرده تعداد جرایم همچنان

ثابت می‌ماند و در موقع بی‌نظمی، هرج و مرج، جنگ و قحطی و غیره این نظم به هم می‌خورد. فردی به‌طور خلاصه علل بروز جرایم را به شرح زیر بیان می‌کند:

۱- عوامل جسمی: طرز رشد جسمی، ساختمان جمجمه، نقص بدنی، عیوب شکل ظاهری، اندام، نژاد، سن، جنسیت.

۲- عوامل روانی: اختلالات و بیماری‌های روانی، اختلال، احساسات میزان هوش.

۳- عوامل محیط جغرافیایی: آب و هوا، وضع زمین (خاک) فصول، شرایط جوی، وضع تولیدات کشاورزی.

۴- عوامل اجتماعی: اوضاع و احوال محیط اجتماعی که بزه‌کار در آن زندگی می‌کند؛ مثل چگونگی زیربنای خانوادگی، شغل، افکار عمومی، اعتقادات مذهبی، مسکن، تراکم، جمعیت، وضع اقتصادی، تولیدات صنعتی و سیاسی، دارایی، قضایی، طرز کار پلیس و حتی روش تدوین قوانین مدنی و کیفری در وقوع جرایم مؤثر هستند (همان منبع: ۲۲۶).

نظریه مرتون

این جامعه‌شناس معروف در مقابل نظریات گروه‌هایی که ریشه انحرافات را به کوشش غریزی موجود در فرد نسبت می‌دهند، چنین بیان می‌دارد؛ «انحراف از شخصیت‌های مرضی ناشی نمی‌شود، بلکه منشأ آن ساختار فرهنگ جامعه است.» (حاتمی، ۱۳۸۴: ۷۴).

نظریه فرصت کوهن

نظریه فرصت ابتدا توسط کوهن، گلوگل و لند تدوین و ارائه شد و سپس توسط فلسون و کلارک تکمیل گردید. این نظریه هم به‌نوعی بیانگر فشارهای اجتماعی مؤثر بر افراد جامعه است که آنها را به سمت ارتکاب بزه سوق می‌دهد. برابر این نظریه میان فرصت‌های مناسب برای ارتکاب جرم و برخی محله‌های خاص ارتباط نزدیکی وجود دارد؛ بدین معنا که افراد در مجاورت هر محیطی که قرار بگیرند هنجارهای مربوط به همان محیط را می‌آموزند و از فرصت‌های پیش رو در همان محیط پیرامون برای

پیشبرد اهدافشان بهره می‌گیرند. جرم و خطا و نابسامانی اجتماعی نیز در مناطق مرکزی شهر شایع‌تر است و با دور شدن از آنجا کاهش می‌یابد (ویلیامز، ۱۳۸۶: ۸۳).

نظریه معاشرت ترجیحی ساترلند

نظریه پردازان در این خصوص معتقدند که جرم یک پدیده فرهنگی و در عین حال نوعی رفتار اکتسابی است. این نظریه بیانگر این مطلب است که اشخاص با هر گروهی که همنشینی و مجالست داشته باشند، رفتارهای خاص آن گروه را می‌آموزند و اگر این گروه متشکل از مجرمان باشد، آنچه اشخاص در این جا هم می‌آموزند، انگیزه‌ها و فنون و روش‌های خاص ارتکاب جرایم معین است. در واقع در این گروه‌ها اشخاص علاوه بر آموزش مواردی از این دست، یکدیگر را در جهت ارتکاب جرم تشویق می‌کنند (ویلیامز، ۱۳۸۶: ۹۹).

تحلیل جرم از دیدگاه دورکیم

دورکیم معتقد است که جرم تا حدی یک پدیده طبیعی برای تمامی جوامع است، در تمام زمان‌ها وجود داشته و از فرهنگ و تمدن هر جامعه ناشی می‌شود (دورکیم، ۱۳۷۹: ۸۶). دورکیم بر این عقیده است که پدیده بزه‌کاری و جرم را نمی‌توان با عوامل روانی و جسمانی افراد توجیه کرد؛ زیرا این عوامل نقش چندانی در بزه‌کاری افراد نداشته، بلکه عوامل اجتماعی از قبیل شرایط نامناسب خانواده و کمبود محبت، ناسازگاری والدین، طلاق، بزه‌کاری والدین، بیکاری، مهاجرت، وسایل ارتباط جمعی، ضعف اعتقادات و باورهای دینی، وضع بد اقتصادی خانواده عوامل سیاسی و جنگ و... است که نقش تعیین‌کننده‌ای در بزه‌کاری و اعمال مجرمانه افراد دارد (نجفی‌توانا، ۱۳۷۷: ۲۰۵).

پیشینه تحقیق

- عبدی (۱۳۸۸) در تحقیقی با موضوع «بررسی راه‌کارهای توسعه مشارکت مردم با ناجا در طرح ارتقاء امنیت اجتماعی» به این نتیجه رسیده که پلیس باید تعاملات خود را با شهروندان در سطح اجتماع از طریق جرایم، رسانه، حضور در جامعه و غیره در موضوعات پیش روی خود افزایش دهد تا این تعامل زمینه‌ساز گرایش بیشتر مردم از طریق افزایش آگاهی و شناخت باشد.

- خورشیدوند (۱۳۸۵) در تحقیقی با موضوع «بررسی نحوه مشارکت تشکل‌های مردم‌نهاد (سمن) با پلیس در برقراری نظم و امنیت در جامعه» به این نتیجه رسیده که سازمان‌های غیردولتی هنجارهای اجتماعی مخصوصی دارند و قوانین و مقررات دولت را رعایت کرده و با دولت ارتباط داشته و در هماهنگی و همکاری پلیس برای برقراری امنیت اجتماعی مؤثر می‌باشند.

- احمدی (۱۳۹۱) در تحقیقی، راه‌کارهای جلب مشارکت مردمی در کنترل سرقت موتورسیکلت را مورد بررسی قرار داده و به این نتیجه رسیده که ارائه آموزش همگانی به مردم و تعامل با سازندگان موتورسیکلت و فرهنگ‌سازی مردم و ساماندهی مراکز خرید و فروش بیشترین تأثیر را در پیشگیری از سرقت موتورسیکلت داشته است.

- گل‌آرا (۱۳۸۷) در تحقیقی به بررسی عوامل مؤثر بر اصلاح‌ناپذیری و تکرار سرقت سارقان سابقه‌دار پرداخته و به این نتیجه رسیده که ویژگی‌های درونی و شخصی سارقان، نقش و تأثیر جرایم مرتبط با سرقت، بررسی اهرم‌های مجازات و سیستم‌های بازدارنده و هم‌چنین بررسی عوامل محیطی و خانوادگی بیشترین تأثیرگذاری بر تکرار سرقت دارند.

- دنیس‌په در کتاب پیشگیری از جرم آورده است، طی سال‌های ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۰ سازمان قضایی، سازمان‌های محلی پلیس را ترغیب به برانگیختن مشارکت شهروندان در برنامه‌های فعال جلوگیری از جرم نمود، به‌طوری‌که مردم به‌عنوان (چشم‌ها و گوشه‌های پلیس) فعالیت نمایند. نظریه‌پرداز امور پلیس در کتاب پلیس آینده رویکرد جدیدی که مبتنی بر استفاده از مشارکت مردم با پلیس استوار می‌باشد، راهبرد جدید را در مأموریت‌های پلیس بر سه اصل تعیین نموده است؛ ۱- پلیس بدون همکاری اجتماع و جامعه نمی‌تواند از جرم پیشگیری کند. ۲- پلیس نباید صرفاً با مقابله با وقوع جرم بسنده کند. ۳- گشت زنی یک کار انفعال برای پلیس است (بیلی، ۱۳۷۹: ۱۱۴).

تفاوت این پژوهش با سایر پژوهش‌هایی که در گذشته انجام شده است در این است که اگر چه تا به حال در خصوص نقش مردم در کاهش جرایم نظرات متعددی مطرح شده است، ولی در رابطه با راه‌های جلب مشارکت مردم در پیشگیری از سرقت خودرو

در استان یزد با کمک نهادهای زودبازده همچون رسانه‌ها و معاونت اجتماعی و شهرداری‌ها کاری انجام نشده است.

سؤالات تحقیق

سؤال اصلی

چه راه‌هایی موجب جلب مشارکت همگانی مردم در پیشگیری از سرقت خودرو می‌شود؟

سؤالات فرعی

۱- رسانه‌ها به چه شیوه‌هایی می‌توانند مشارکت مردم را در پیشگیری از سرقت خودرو جلب کنند؟

۲- معاونت اجتماعی ناجا به چه شیوه‌هایی می‌تواند مشارکت مردم را در پیشگیری از سرقت خودرو جلب کند؟

۳- شهرداری‌ها به چه شیوه‌هایی می‌توانند مشارکت مردم را در پیشگیری از سرقت خودرو جلب کنند؟

روش‌شناسی تحقیق

پژوهش حاضر از نظر نوع و هدف، کاربردی و از نظر ماهیت و روش از نوع توصیفی - پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل رییس و معاون پلیس آگاهی و افسران دایره سرقت، رییس پلیس پیشگیری و کارکنان آن رده و رؤسا و مسئولین دواير کوپ‌های یزد با سنوات حداقل ۵ سال با مدرک تحصیلی دیپلم به بالا می‌باشد. مجموع حجم جامعه آماری تعداد ۹۵ نفر بوده که با استفاده از فرمول کوکران و جدول مورگان حجم نمونه تعداد ۷۷ نفر محاسبه گردید. پژوهش حاضر در دو سطح توصیفی و استنباطی به تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده پرداخته، بدین ترتیب که برای توصیف پاسخ‌های داده شده به پرسشنامه پژوهش، از جدول‌های توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌های مربوط به هر یک سؤالات استفاده شد. برای نشان دادن بعضی از داده‌های آماری به صورت مجسم، از نمودار ستونی استفاده گردید و در سطح استنباطی برای

نرمال بودن متغیرها از آزمون کولموگروف، برای آزمون سؤالات، (آزمون $T=test$ تک نمونه ای) و از آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی سؤالات استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی

- نتایج تحلیل توصیفی پاسخ‌دهندگان نشان داد که بیشترین میزان سنوات یا تجربه کاری آن‌ها ۱۰-۱۵ سال بوده است که ۳۹ درصد افراد را پوشش داده است و در مجموع حدود ۸۱ درصد افراد دارای تجربه کاری و سنوات زیر ۲۰ سال بوده‌اند. از نظر تحصیلات نیز بیشترین تعداد و درصد پاسخ‌دهندگان دارای مدرک لیسانس بوده‌اند که ۴۰/۳ درصد آن‌ها را تشکیل داده است و اکثریت آن‌ها (حدود ۸۸ درصد) دارای مدرک لیسانس و پایین‌تر بوده‌اند. از نظر میزان سن نیز اکثریت پاسخ‌دهندگان (حدود ۸۲ درصد) زیر ۴۰ سال سن داشته‌اند و فقط حدود ۱۸ درصد بین ۴۰ تا ۵۰ سال بوده‌اند و فردی بالاتر از ۵۰ سال در میان پاسخ‌دهندگان وجود نداشته است که بیانگر میان‌سال بودن ترکیب پاسخ‌دهندگان می‌باشد. از لحاظ درجه سازمانی اکثریت متعلق به افسران جزء بوده است که ۶۱ درصد افراد را پوشش داده است. از نظر وضعیت تأهل نیز اکثریت مطلق پاسخ‌دهندگان متأهل بودند و فقط حدود ۵ درصد افراد مجرد بوده‌اند، هم‌چنین از نظر جنسیت همه پاسخ‌دهندگان ۱۰۰ درصد مرد بودند.

یافته‌های استنباطی

در این پژوهش سه سؤال اصلی و ۲۴ سؤال فرعی مورد بررسی و آزمون قرار گرفت که یافته‌های زیر از آزمون این فرضیات به دست آمده است.

- در سؤال اول نقش رسانه‌ها در جلب مشارکت همگانی جهت پیشگیری از سرقت خودروها در استان یزد مورد آزمون قرار گرفت که با توجه به نتایج آزمون، نقش رسانه مورد تأیید قرار گرفت و هم‌چنین میانگین نمره نقش رسانه‌ها بالاتر از دو عامل معاونت اجتماعی و شهرداری‌ها بوده است. راه‌های جلب مشارکت همگانی از طریق رسانه‌ها نیز متمرکز بر ۸ راه بود که بر مبنای نتایج آزمون t تک نمونه‌ای ارائه شد و تمامی راه‌ها مورد تأیید قرار گرفت. هم‌چنین در رتبه‌بندی

- که از طریق آزمون فریدمن برای اولویت‌بندی راه‌های جلب مشارکت همگانی از طریق رسانه‌ها صورت گرفت، ساخت انیمیشن‌های آموزشی و پخش از رسانه‌ها در رتبه اول قرار گرفت.
- در سؤال دوم نقش معاونت اجتماعی ناجا در جلب مشارکت همگانی جهت پیشگیری از سرقت خودروها در استان یزد مورد آزمون قرار گرفت که با توجه به نتایج آزمون، نقش آن مورد تأیید قرار گرفت. راه‌های جلب مشارکت همگانی از طریق معاونت اجتماعی ناجا نیز متمرکز بر ۸ راه بود که بر مبنای نتایج آزمون t تک نمونه‌ای ارائه گردید و تمامی راه‌ها مورد تأیید قرار گرفت. هم‌چنین در رتبه‌بندی که از طریق آزمون فریدمن برای اولویت‌بندی راه‌های جلب مشارکت همگانی از طریق معاونت اجتماعی صورت گرفت، ارائه آموزش همگانی به دارندگان خودرو در خصوص فواید استفاده از وسایل ایمنی (دزدگیر، قفل پدال و غیره) در رتبه اول قرار گرفت.
- در سؤال سوم نقش شهرداری‌ها در جلب مشارکت همگانی جهت پیشگیری از سرقت خودروها در استان یزد مورد آزمون قرار گرفت. با توجه به نتایج آزمون، نقش آن مورد تأیید قرار گرفت. راه‌های جلب مشارکت همگانی از طریق شهرداری‌ها نیز متمرکز بر ۸ راه بود که بر مبنای نتایج آزمون t تک نمونه‌ای ارائه گردید و تمامی راه‌ها مورد تأیید قرار گرفت. هم‌چنین در رتبه‌بندی که از طریق آزمون فریدمن برای اولویت‌بندی راه‌های جلب مشارکت همگانی از طریق شهرداری‌ها صورت گرفت استفاده از دوربین‌های پیشرفته در سطح شهر و پارکینگ‌ها جهت کنترل آمدوشد در رتبه اول قرار گرفت.
- هم‌چنین عوامل سه‌گانه اصلی مؤثر در جلب مشارکت‌های همگانی نیز از طریق آزمون فریدمن مورد مقایسه قرار گرفت که اولویت و نقش سه عامل رسانه، معاونت اجتماعی و شهرداری در جلب مشارکت همگانی جهت پیشگیری از سرقت خودروها در استان یزد نزدیک به هم است که می‌توان گفت نقش و سهم هر سه یکسان و مشابه می‌باشد. هم‌چنین با توجه به این‌که میانگین رتبه‌ها حاصل از آزمون فریدمن برای هر سه نیز نزدیک به هم می‌باشد و تفاوت‌ها قابل توجه و زیاد

نیست، منطقی به نظر می‌رسد که جهت افزایش مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرعت خودروها نقش هر سه ارگان هم اندازه است و نیاز به هماهنگی و مشارکت و همکاری هر سه با هم و همزمان دارد و تلاش‌های یک ارگان بایستی توسط ارگان‌های دیگر تکمیل و پشتیبانی گردد.

پاسخ به سؤالات تحقیق

قبل از بررسی سؤالات تحقیق از طریق آزمون **T** تک نمونه‌ای، به بررسی نرمال بودن متغیرها و توزیع داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف¹ (KS) می‌پردازیم.

جدول شماره (۲): نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها

شهرداری‌ها	معاونت اجتماعی	رسانه‌ها	
تعداد جامعه	۷۷	۷۷	۷۷
عوامل نرمال ^{a,b}	۴/۰۴۵۵	۴/۲۱۴۳	میانگین
بیشترین حد تفاوت‌ها	۰/۱۰۹۴	۰/۴۲۰۹۱	انحراف از معیار
	۰/۱۰۷	۰/۰۹۰	قطعییت
	۰/۰۷۹	۰/۰۹۰	مثبت
	-۰/۱۱۷	-۰/۰۹۰	منفی
Z کولموگروف اسمیرنوف	۰/۹۴۲	۰/۷۹۴	
معناداری فرضیات دو دامنه	۰/۳۳۸	۰/۵۵۴	

با توجه به جدول فوق از آنجا که مقادیر معناداری (Sig) برای هر سه متغیر تحقیق بالاتر از ۰/۰۵ می‌باشد و در سطح اطمینان ۹۵ درصد و هم‌چنین ۹۹ درصد فرضیه H_0 مبنی بر نرمال بودن توزیع داده‌ها و متغیرها مورد تأیید قرار می‌گیرد و فرضیه مخالف رد می‌گردد. در نتیجه با توجه به این آزمون می‌توان از روش‌های پارامتریک (آزمون t تک نمونه‌ای) جهت تحلیل و بررسی سؤالات تحقیق استفاده نمود؛ بنابراین در ادامه آزمون‌های پارامتریک مورد استفاده ارائه می‌گردد.

پس از بررسی نرمال بودن متغیرها به بررسی سؤالات تحقیق از آزمون **T** تک نمونه‌ای استفاده نمودیم؛ زیرا ما در پی این موضوع هستیم که میانگین برآورد شده با

1- Kolmogorov- Smirnov

میانگین فرضی (عدد^{۱۳}) همخوانی دارد یا خیر؟ زمانی که میانگین برآورد شده بیشتر از میانگین فرضی بود، می‌توان گفت که فعالیت رسانه‌ها، معاونت اجتماعی ناجا و شهرداری‌ها در کاهش سرقت خودرو نقش دارند و اگر کمتر شد، نتیجه می‌گیریم که فعالیت این متغیرها در کاهش سرقت خودرو نقش ندارد.

جدول شماره (۳): نتایج حاصل از آزمون t تک نمونه‌ای برای سؤال‌های تحقیق (متغیرها)

متغیر (عامل)	میانگین	انحراف معیار	مقدار آماره T	درجه آزادی	P-Value	فاصله اطمینان ۹۵٪ حد بالا حد پایین
رسانه‌ها	۴/۲۱۴۳	۰/۴۲۰۹	۸۷/۸۵۹	۷۶	۰/۰۰۰	۴/۳۱ ۴/۱۲
معاونت اجتماعی ناجا	۴/۰۴۵۵	۰/۵۱۰۹	۶۹/۴۷۷	۷۶	۰/۰۰۰	۴/۱۶ ۳/۹۳
شهرداری‌ها	۴/۰۷۳۱	۰/۴۹۸۱	۷۱/۷۵۷	۷۶	۰/۰۰۰	۴/۱۹ ۳/۹۶

همان‌گونه که ملاحظه می‌شود در آزمون فوق، سطح معنا داری برآورد شده (P-value) برای هر سه عامل کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد و هم‌چنین از آنجا که مقدار آماره آزمون t مثبت و از مقدار بحرانی ۱/۶۴ به دست آمده از جدول مقادیر بحرانی بیشتر می‌باشد، فرض صفر رد می‌شود و فرض H_1 مبنی بر اینکه رسانه‌ها، معاونت اجتماعی ناجا و شهرداری‌ها در جلب مشارکت همگانی در پیشگیری از سرقت خودرو تأثیر دارند، پذیرفته می‌شود؛ بنابراین با اطمینان ۹۵ درصد و یا به عبارتی با توجه به سطح معناداری، اطمینان قریب به یقین می‌توان گفت که رسانه‌ها، معاونت اجتماعی ناجا و شهرداری‌ها در جلب مشارکت همگانی در پیشگیری از سرقت خودرو تأثیر دارند. میانگین نظرات و پاسخ‌های افراد نمونه آماری در مورد میزان تأثیر هر عامل اصلی نیز به ترتیب مقدار ۴/۲۱، ۴/۰۴ و ۴/۰۷ می‌باشد که از مقدار متوسط ۳ بسیار بالاتر است و بیانگر این است که از دید پاسخ‌دهندگان هر سه عامل رسانه‌ها، معاونت اجتماعی ناجا و شهرداری تأثیر قابل توجهی جهت جلب مشارکت‌های همگانی جهت پیشگیری از سرقت خودروها در استان یزد دارند؛ هرچند نقش رسانه‌ها به‌ویژه صدا و سیما مقداری بالاتر و بیشتر از دو مورد دیگر می‌باشد و نقش معاونت اجتماعی ناجا و شهرداری‌ها هم نزدیک به هم می‌باشد. این فرضیه در سطح معناداری ۰/۰۱ نیز معنادار است و با اطمینان ۹۹ درصد نیز می‌توان این فرضیه را تأیید کرد.

۱- با توجه به این که طیف سؤالات ما از نوع لیکرت ۵ تایی می‌باشد؛ بنابراین حد وسط این بازه ۳ می‌باشد.

آزمون فریدمن برای راه‌های متمرکز بر نقش رسانه‌ها

پس از مشخص شدن مؤثر بودن راه‌های جلب مشارکت همگانی در پیشگیری از سرقت خودروها توسط رسانه‌ها از طریق آزمون t تک نمونه‌ای، برای تعیین اهمیت نسبی هر یک از این راه‌ها و رتبه‌بندی به ترتیب اهمیت آن‌ها از آزمون فریدمن استفاده می‌شود.

جدول شماره (۴): آماره آزمون رتبه‌ای فریدمن برای راه‌های جلب مشارکت (نقش رسانه‌ها)

۷۷	حجم نمونه
۳۳/۵۲۱	مقدار آماره خی دو
۷	درجه آزادی
۰/۰۰۰	سطح معناداری (p-value)

جدول شماره (۵): رتبه‌های آزمون فریدمن برای راه‌های جلب مشارکت (نقش رسانه‌ها)

اولویت	میانگین رتبه	راه‌ها
۴	۴/۵۳	تهیه گزارش خبری از سهل‌انگاری مالکان خودروها
۲	۵/۰۴	تهیه و تدوین فیلم آموزشی در خصوص پیشگیری از سرقت
۶	۴/۴۷	انجام مصاحبه از مالباخته و ارائه هشدار انتظامی
۵	۴/۴۹	پخش پیام‌های پیشگیری از وقوع سرقت در برنامه‌ها
۳	۴/۷۱	درج پیام آموزشی همراه با اخبار سرقت خودرو در رسانه
۱	۵/۱۷	ساخت انیمیشن‌های آموزشی و پخش از رسانه‌ها
۷	۳/۸۸	مصاحبه با سارقین درباره سرقت و اطلاع‌رسانی آن
۸	۳/۷۰	پخش خبر دستگیری سارقان با درج پیام آموزشی

همان‌طور که در جدول فوق نشان داده شده است، اولویت اول با راه ششم یعنی ساخت انیمیشن‌های آموزشی استفاده از وسایل ایمنی ضد سرقت خودرو و پخش از رسانه‌ها و اولویت آخر پخش خبر دستگیری سارقان با درج پیام آموزشی از طریق رسانه‌های جمعی کمترین میزان تأثیر در پیشگیری از سرقت خودرو دارد.

آزمون فریدمن برای راه‌های متمرکز بر نقش معاونت اجتماعی ناجا

جدول شماره (۶): آماره آزمون رتبه‌ای فریدمن برای راه‌های جلب مشارکت (نقش مع. اجتماعی ناجا)

۷۷	حجم نمونه
۳۰/۶۶۶	مقدار آماره خی دو
۷	درجه آزادی
۰/۰۰۰	سطح معناداری (p-value)

جدول شماره (۷): رتبه‌های آزمون فریدمن برای راه‌های جلب مشارکت (نقش معاونت اجتماعی ناجا)

اولویت	میانگین رتبه	راه‌ها
۴	۴/۳۴	ارائه آموزش‌ها و هشدارهای پلیسی در خصوص نحوه نگهداری از خودروها توسط کارشناسان معاونت اجتماعی
۲	۴/۹۳	حضور کارشناسان در مراکز آموزشی و ادارات دولتی و... به منظور اطلاع‌رسانی
۷	۴/۱۱	درج نوبه‌ای پیام‌های هشداردهنده پیشگیری از سرقت از طریق معاونت اجتماعی
۶	۴/۲۳	برگزاری نشست‌های تخصصی علمی پیرامون سرقت و راه‌کارهای مقابله
۸	۳/۸۶	تهیه و پخش بروشور پیشگیری از سرقت خودرو در ادارات، کوپ‌ها و نماز جمعه
۳	۴/۸۷	اطلاع‌رسانی کارشناسان درباره عواقب عدم استفاده از پارکینگ
۵	۴/۳۲	استفاده از تابلوهای تبلیغاتی و بنر هشدارهای پلیسی در نقاط پرتردد شهر
۱	۵/۳۴	ارائه آموزش همگانی به دارندگان خودرو در خصوص فواید استفاده از وسایل ایمنی (دزدگیر، قفل پدال)

همان‌طور که در جدول فوق نشان داده شده است، اولویت اول با راه هشتم یعنی ارائه آموزش همگانی به دارندگان خودرو در خصوص فواید استفاده از وسایل ایمنی (دزدگیر، قفل پدال و غیره) و تهیه و پخش بروشور پیشگیری از سرقت خودرو در ادارات، کوپ‌ها و نماز جمعه و غیره در رتبه و اولویت آخر و نهایی قرار می‌گیرد.

آزمون فریدمن برای راه‌های متمرکز بر نقش شهرداری‌ها

جدول شماره (۸): آماره آزمون رتبه‌ای فریدمن برای راه‌های جلب مشارکت (نقش شهرداری‌ها)

۷۷	حجم نمونه
۶۶۳۲۰	مقدار آماره خی دو
۷	درجه آزادی
۰/۰۰۰	سطح معناداری (p-value)

جدول شماره (۹): رتبه‌های آزمون فریدمن برای راه‌های جلب مشارکت (نقش شهرداری‌ها)

اولویت	میانگین رتبه	راه‌ها
۶	۴/۲۷	استفاده از ظرفیت‌های نظام مهندسی، راه و شهرسازی به جهت نظارت بر نحوه ساخت و ساز انواع ساختمان‌ها
۴	۴/۶۲	احداث پارکینگ‌های عمومی و خصوصی توسط شهرداری
۳	۴/۸۸	لحاظ نمودن پارکینگ برای کلیه واحدهای مسکونی و تجاری
۷	۳/۵۵	طراحی و ساخت و ساز مناسب ورودی و خروجی شهرک‌ها، خیابان‌ها و بلوارها
۸	۳/۵۵	ارائه پایان کار بعد از رعایت کردن مسائل ایمنی و حفاظتی در ساخت و سازها
۵	۴/۵۰	گماردن نگهبان و مراقب در پارکینگ‌ها و اماکن عمومی
۱	۵/۷۱	استفاده از دوربین‌های پیشرفته در سطح شهر
۲	۴/۹۲	لحاظ کردن همه مسائل ایمنی-حفاظتی در صدور پروانه ساختمان

همان‌طور که در جدول فوق نشان داده شده است، اولویت اول با راه هفتم یعنی استفاده از دوربین‌های پیشرفته در سطح شهر و پارکینگ‌ها جهت کنترل آلوده‌شد و طراحی و ساخت‌وساز مناسب ورودی و خروجی شهرک‌ها، خیابان‌ها و بلوارها و همچنین ارائه پایان کار بعد از رعایت کردن مسائل ایمنی و حفاظتی در ساخت‌وسازها با مقدار عددی مشابه و یکسان ۳/۵۵ به‌طور مشترک و با اختلافی زیاد با سایر راه‌ها در رتبه و اولویت آخر قرار می‌گیرند.

نتیجه‌گیری

هدف هر پژوهشی، کسب دانش پیرامون موضوعی است تا بتواند مسئله‌ای را حل کند و برای آن راه‌حلی ارائه کند یا راه‌کار و پیشنهادی برای انجام بهتر کارها و امور ارائه نماید. هدف این پژوهش، شناخت راه‌ها و عوامل مؤثر در جهت جلب مشارکت همگانی برای پیشگیری از سرقت خودروها در استان یزد می‌باشد تا راه‌کاری را برای بهره‌گیری هر چه بهتر از راه‌های مؤثر در این زمینه ارائه نماید.

نتایج نشان داد که هیچ یک از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی فوق تأثیری بر روی نظرات پاسخ‌دهندگان در مورد تمام متغیرهای پژوهش ندارد و تفاوتی در بین نظرات پاسخ‌دهندگان در تمام گروه‌های سنی، تمامی رده‌های تحصیلات، تمامی سطوح سنوات و در تمامی درجه‌های سازمانی افراد و همچنین میان افراد متأهل و مجرد وجود ندارد.

همان‌طور که نتایج آزمون فریدمن برای عوامل مؤثر اصلی در جدول ذیل آمده است، مشخص می‌سازد نقش و سهم رسانه‌ها در اولویت اول و معاونت اجتماعی در اولویت دوم و شهرداری‌ها در اولویت سوم قرار دارد و همچنین با توجه به این‌که میانگین رتبه‌ها حاصل از آزمون فریدمن برای هر سه نیز نزدیک به هم می‌باشد و تفاوت‌ها قابل توجه و زیاد نیست، منطقی به نظر می‌رسد که جهت افزایش مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرقت خودروها نقش هر سه ارگان هم اندازه است و نیاز به هماهنگی و مشارکت و همکاری هر سه با هم و همزمان دارد و تلاش‌های یک ارگان بایستی توسط ارگان‌های دیگر تکمیل و پشتیبانی گردد.

جدول شماره (۱۰): آماره آزمون رتبه‌ای فریدمن برای عوامل مؤثر اصلی

۷۷	حجم نمونه
۲/۷۸۷	مقدار آماره خی دو
۲	درجه آزادی
۰/۲۴۸	سطح معناداری (p-value)

جدول شماره (۱۱): رتبه‌های آزمون فریدمن برای عوامل مؤثر اصلی

میانگین رتبه	عوامل
۲/۱۴	رسانه‌ها
۱/۹۵	معاونت اجتماعی ناجا
۱/۹۰	شهرداری‌ها

پیشنهادها

بر اساس نتایج حاصل از پژوهش می‌توان پیشنهادهای زیر را برای بهره‌گیری بیشتر از ارگان‌ها در جهت پیشگیری از سرقت خودرو ارائه داد:

- با توجه نتایج آزمون فریدمن، سه ارگان و عامل رسانه‌ها، معاونت اجتماعی و شهرداری‌ها هر سه به یک اندازه در این زمینه سهیم هستند و اولویت‌بندی میان آن‌ها وجود ندارد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود سه ارگان رسانه‌ها، معاونت اجتماعی ناجا و شهرداری‌ها جلسات هماهنگی و همکاری بیشتر و مداومی داشته و به‌صورت ماهیانه آخرین اقدامات و راه‌های مربوطه به یکدیگر در زمینه پیشگیری از سرقت خودرو را بررسی و هماهنگی‌های لازم در این زمینه را به عمل آورند و با استفاده از یک دیدگاه نظام‌مند و راهبردی و جامع این معضل و مشکل را حل نمایند.

- با توجه به این‌که اولویت بالاتر با تمرکز بر نقش رسانه‌ها در زمینه راه‌هایی از قبیل ساخت انیمیشن‌ها، تهیه فیلم‌های آموزشی و پیام‌های آموزشی می‌باشد، پیشنهاد می‌گردد متولیان صداوسیما استان در وهله اول و کشور در وهله بعدی با مشارکت معاونت اجتماعی ناجا تمرکز خود را در زمینه ساخت انیمیشن‌ها، تهیه فیلم‌های آموزشی و پیام‌های آموزشی به‌کار برند و بیشتر از آموزش‌های نهادی و بنیادی راه‌های پیشگیری را در اذهان مردم نهادینه کنند.

- به معاونت اجتماعی ناجا نیز پیشنهاد می‌گردد با توجه به نتایج این پژوهش اولویت اصلی و اول خود را برای پیشگیری از سرقت خودروها برافزایش اطلاع‌رسانی و آموزش همگانی مردم در تمامی زمینه‌های مرتبط با سرقت خودرو و آن هم به صورت شفاهی و از طریق ارتباطات باز و حضوری قرار دهند و کمتر از سخنرانی‌ها کلی و تئوریک و هم‌چنین به‌کارگیری ارتباطات مکتوب و غیر دیداری با مردم و ارگان‌ها استفاده کنند. هرچند همه راه‌هایی که مربوط به معاونت اجتماعی ناجا برای پیشگیری می‌باشد، اثرات چشمگیری داشته و دارد، اما اولویت با پیشنهادهای داده شده می‌باشد و دیگر راه‌ها در اولویت‌های بعدی قرار می‌گیرد. نیاز است و پیشنهاد می‌شود که کارشناسان این ارگان کارشناسان معاونت اجتماعی ناجا حضور مستقیم‌تر، مؤثرتر و نزدیک‌تری در مدارس، رسانه‌ها، ادارات دولتی و حوزه‌های اجتماعی دیگر داشته باشند و به‌طور کاملاً شفاف و روشن اطلاع‌رسانی قوی درباره فواید و روش‌های افزایش ایمنی خودروها به عموم مردم ارائه دهند.

- به شهرداری‌ها نیز در مشارکت مستقیم با رسانه‌ها و معاونت اجتماعی ناجا نیز پیشنهاد می‌شود با توجه به نتایج این پژوهش ابتدا وضعیت ایمنی شهر و ساختمان‌ها و فضاهای پارکینگ‌ها را بهبود بخشیده و با استفاده از ابزارها و دوربین‌های پیشرفته در سطح شهر و پارکینگ‌ها و دیگر اماکن ضریب امنیتی فضای شهری را توسعه دهند و این اقدامات کوتاه‌مدت را هر چه سریع‌تر اجرایی نمایند و سپس در اولویت بعدی اقدامات بلندمدت مورد نیاز را اجرایی نمایند و با تغییر ساختار شهری و به‌عبارتی دیگر با بهبود ضریب امنیت ساختاری و بهبود ساخت‌وساز جاده‌ها، مسیرها، بلوارها و پارکینگ‌ها و غیره زمینه‌های بروز و تسهیل‌کننده سرقت خودرو را از بین برند. تغییر در قوانین و مقررات ساخت‌وساز و هماهنگی و مشارکت قوی‌تر با سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و دیگر متصدیان طراحی فضای شهری نیز می‌تواند اقدامات بعدی و بلندمدت دیگر شهرداری‌ها در زمینه مشارکت جهت پیشگیری از سرقت خودروها باشد.

منابع

- قرآن کریم
- نهج البلاغه
- آجرلویی، محمود (۱۳۹۱). نقش رسانه گروهی در پیشگیری از جرایم. فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، سال هفتم، شماره ۲۲.
- آشنایدر، ریچارد؛ تدکیچین (۱۳۸۷). برنامه‌ریزی (شهری) برای پیشگیری از جرم. ترجمه فرزانه سجودی، تهران: انتشارات سازمان تحقیقات و مطالعات ناجا.
- بیات رستمی، روح‌الله؛ کلانتری، محسن؛ حسنی، سعید (۱۳۸۹). توانمندسازی معابر و محلات شهری در برابر بزه‌کاری از طریق طراحی محیطی CPTED. دومین کنفرانس برنامه‌ریزی و مدیریت شهری. پیکا، جرج (۱۳۷۰). جرم‌شناسی. ترجمه علی حسین نجفی ابرندآبادی، تهران: نشر میزان.
- دنیس په، روزناب (۱۳۸۱). پیشگیری از جرم. ترجمه حبیب رضا حبیبی، تهران: مرکز فناوری معاونت آموزش ناجا.
- دورکیم، امیل (۱۳۷۹). تقسیم کار اجتماعی. ترجمه باقر برهام، تهران: انتشارات دریا.
- دهخدا، علی اکبر (۱۳۸۵). فرهنگ متوسط دهخدا. جلد اول و دوم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- رایجیان اصلی، مهرداد (۱۳۸۳). رهیافتی نو به بنیان‌های نظری پیشگیری از جرم. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
- رشادتی، جعفر (۱۳۸۷). پیشگیری از جرم در قرآن. دفتر تحقیقات کاربردی پلیس پیشگیری ناجا.
- سالکی، حسین (۱۳۷۹). مشارکت. تهران: نشر آفتاب.
- طوسی، محمد علی (۱۳۷۲). مشارکت، انتظارات. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی.
- گل محمدی خامنه، علی (۱۳۸۲). مبانی امور انتظامی. تهران: انتشارات اداره کل پشتیبانی معاونت آموزش ناجا.
- ملوین، تأمین (۲۰۰۷). جامعه‌شناسی قشرها و نابرابری‌های اجتماعی. تهران: توتیا.
- نجفی ابرندآبادی، علی (۱۳۸۸). کیفرشناسی و جرم‌شناسی، تهران: نشر گرایش.
- نجفی توانا، علی (۱۳۷۷). جرم‌شناسی. تهران: انتشارات آموزش و سنجش.
- ویلیامز، جیمز (۱۳۸۶). پراگماتیست. ترجمه عبدالکریم رشیدیان، تهران: انتشارات آموزش انقلاب اسلامی.

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی